

VETERAN POSTEN

Februari 2024
40 årgången
nr 1/2024

MEDLEMSTIDNING FÖR SÖDRA FINLANDS KRIGSVETERANDISTRIKT rf

FOTO: SOLVEIG HYÖTY

Finska flygvapnet – Hur det krigstida arvet förs vidare
Dagbok från hemlig expedition
Även i framtiden sköter vi själva om vårt försvar

Böcker till förmånspris för Veteranpostens läsare

Carl Gustaf Mannerheim Spjuvern som blev Marskalken av Finland

I boken "Spjuvern som blev Marskalken av Finland" får vi lära känna Mannerheim med hjälp av 100 anekdoter och berättelser. Vi får följa honom från Villnäs till Ryssland och tillbaka till Finland.

Det finns berättelser från städer och orter som t.ex. Helsingfors, Hangö, Vörå, Jakobstad, Vasa och S:t Michel, men också från Sankt Petersburg, Stockholm och Lausanne.

Det unika materialet är insamlat av krigsveteranen **Holger Strandberg**.

Boken är sammanställd av **Björn Stenbacka**. 137 sidor

Pris: 23 € + porto (Boken till salu även på finska)

KÖP
BÖCKERNA!

Kampen om den svenska jorden

Karelarna i Finlands Svenskspråkiga områden 1940–1950

Efter vinterkriget blev drygt 400.000 finländare evakuerade och omplacerade inom landets gränser. Det krävde radikala åtgärder av staten och en beredskap för stora uppoffringar av befolkningen. Fredsvillkoren efter fortsättningskriget innebar en upprepning av evakueringen.

Omplaceringen av de evakuerade skapade också spänningar av politiska ideologier, krigstida rädslor och framtidsvisioner. Ett utlopp för dessa blev språkfrågan.

Hur genomfördes evakueringen? Hur togs de evakuerade emot av lokalbefolkningen?

Boken är sammanställd av historiker, docent Aapo Roselius och historiker, docent Tuomas Tepora.

Sidantal: 305 sidor.

Förlag Schildts & Söderström

Pris: 29 euro + porto

Boken kan köpas från **Södra Finlands Krigsveterandistrikt**

tfn 09-612 7003 eller avhämtas från Bangatan 1 b i Helsingfors.

KÖP
BÖCKERNA!

”Jordbrukshjälpen från Sverige – okänd för de flesta”

Läs boken Hemmafrentens brödraskap

Svenska bönder gjorde under andra världskriget en lika stor som bortglömd insats för sina Finska yrkesbröder. 2 000 svenska jordbrukare hjälpte till på finländska gårdar. Fem fullastade fartyg med jordbruksredskap skickades till Finland. Bönderna skänkte till Finland 100 miljoner kronor i dagens penningvärde. Medan hjälpen pågick riktade Marskalk Mannerheim ett särskilt tack till de svenska jordbrukarna: "Jag tackar för det varma handtag, som svenska jordbrukare just i dessa dagar lämnar sina yrkesbröder i Finland".

Författare: **Eric Björklund**

Utgivare: Scriptums förlag, 240 sidor

Pris: 24 € + porto

KÖP
BÖCKERNA!

Böckerna kan beställas från **Södra Finlands Krigsveterandistrikt rf**, tfn (09) 612 7003

VETERANPOSTEN

1/2024

40 årgången

Utgivare:

**Södra Finlands
Krigsveterandistrikt r.f.**

Ordförande:

Carl-Johan Numelin

Verksamhetsledare:

Solveig Hyöty

Kansli:

Bangatan 1 b A 6
00120 Helsingfors

Tfn (09) 612 7003 (10–14)

e-post:

sodrafinlands.kvd@
sotaveteraaniliitto.fi

Ansvarig utgivare:

Carl-Johan Numelin

Adress:

Bangatan 1 b A 6
00120 Helsingfors

Ombrytning:

PreCicero

E-post: gita.lindgren@gmail.com

ISSN 0783-6341

Mariehamns Tryckeri, Mariehamn

Redaktionsråd:

Carl-Johan Numelin
Bertel Rosenström
Karl-Gustav Laurén

Manusstopp

Textbidrag till Veteranposten
2/2024 bör vara insända till
redaktionen senast den **xx.x.**
Tidningen utkommer vecka **x.**

Vi bör vara optimister

Det gångna året har varit internationellt svårt med bl.a. fruktansvärda krig med ett stort antal lidande människor. Det gör, att vi igen med stor tacksamhet ser på våra veteraner och deras generation, som försvarade vårt land och vår frihet under våra senaste krig. Det positiva under året var våra veteranföreningars och medlemmars aktiva arbete för att stöda de få veteraner vi har kvar och det allt aktivare stödet till våra veteranänkor, som har fungerat fint.

Låt oss inte slås ner av, att det nya året börjar med krig och oroligheter på olika håll i världen. Vi kan kanske inte såsom enskilda personer direkt påverka de stora händelserna i världen, men vi kan istället stöda våra närmaste medmänniskor att fortsätta bibehålla en positiv syn på livet i vår närhet varje dag under det nu nya året.

Veteranarbetet fortsätter i dess nuvarande form och organisation hela året ut. Men veteranernas och även ankornas antal minskar och vi får tänka mera på det framtida traditionsarbetet, som vi ju redan arbetat med i en viss omfattning redan under de gångna åren. Det gäller därför, att inte försumma värvandet av nya och yngre stödande medlemmar med tanke på framtiden.

Traditionsverksamheten får betydelse för oss alla och den är viktig för de yngre och kommande generationerna, för att de skall förstå och också vara tacksamma för vad den tidigare generationen och dess veteraner gjort för att bevara vår frihet.

Det gäller för oss alla, att under detta år förbereda oss för nästa år då traditionsorganisationerna träder i kraft, utan att glömma våra veteraner och änkor, som fortfarande också då behöver allas vårt stöd.

Här i Södra Finlands krigsveterandistrikt finns det intresse bland veteranföreningarna att bli traditionsföreningar nästa år. Distriktet har en längre tid undersökt, hur det kommande traditionsförbundet Ek-lövet kan stöda vårt svenskspråkiga distrikt så att vi kan fortsätta, som den sammanbindande länken och informationskällan för de svenska föreningarna här i söder. Till den här saken återkommer vi inom den närmaste tiden för att stadgeändringar och beslut skall kunna fattas av föreningarna och dess medlemmar under årets lopp.

Jag önskar alla Veteranpostens läsare en god fortsättning på det nya året och vi ser alla fram mot den kommande våren.

Carl-Johan Numelin

Vandaveteranernas klockarfar Åke Olin framför sin "stuga" på den alltid soliga backen i Vinikby.

Vandaveteranernas klockarfar

"Om jag mottagit ett uppdrag så vill jag föra det till slut så väl som möjligt". Denna maxim har vandaveteranen Åke Olin följt livet igenom. Men så har han varit och är alltså en betrodd man, inte minst i veteran kretsar.

Det vilar någonting tryggt stabilt och orubbligt över den vid detta laget något satta gestalt. En verklig klockarfar i synnerhet för vandaveteranerna.

Han närmar sig de åttio, (1991) men ryggen är rak, blicken klar och "hjärnkontoret" välsorterat, även om minnet numera ibland behöver stöd av dagboken.

I nom veteranrörelsen har han gjort en i många avseenden märklig insats. Han började i Helsingfors, men flyttade snart över till Esbo-Grankulla-föreningen. Där satt han med i styrelsen. De svenska vandaveteranerna hade vid den tiden ingen egen förening, utan de hörde till helsingforsföreningen.

Det här var en klar lucka, som Åke Olin på ett avgörande sätt var

med om att fylla. År 1977 grundades föreningen Vanda Krigsveteraner med Åke som dess första ordförande. Ordförandeämbetet blev många, ända till 1988. En damsektion grundades – veteranansystrarnas betydelse för veteranverksamheten kan knappast överskattas – den leds i dag av Thelma Gröndahl, som efterträtt Stina Örthen.

Åke engagerade också damer som sekreterare, vilket kanske till en början inte sågs med blida ögon. Det var även kärt före i början, för ännu så sent som 1977 var veteranarbetet inte särskilt populärt. Man fick ibland höra, att man var krigstokig, minns Åke.

I dag är situationen glädjande nog en helt annan, konstaterar han.

Kyrkan viktig samarbetspartner

Åke är en man som kan fixa saker och ting. Vandaveteranerna fick snart goda kontakter till Vanda stad och framförallt till kyrkan. Han satt själv i kyrkorådet, är alltså kyrkvård och betonar alltså speciellt vikten av goda förbindelser till kyrkan.

Veteranverksamhetens speciella devis är ju att en kamrat inte lämnas i sticket. Tyngdpunkten i vandaveteranernas verksamhet har, som i de flesta andra föreningar, legat på det sociala, rehabilitering, talkarbeten, som t.ex. att dra in vatten, gräva brunnar samt direkta understöd.

Och så är ju resor och samvaro en viktig del av verksamheten. Om detta slags verksamhet säger Åke bl.a. "När vi går in genom dörren till samlingslokalen är vi alla lika. Det är inte fattig eller rik, där är general eller soldat. Alla är lika".

Det blev från början fart på verksamheten i Vanda. Redan första året anslöt sig 125 medlemmar. I dag har

föreningen 300 medlemmar, av dem 172 krigsveteraner, 21 frontsystrar samt ett hundratal passiva medlemmar och frimedlemmar.

På distriktet säger man, att Vandaföreningen hör till de bäst skötta föreningarna och det till stor del är just Åke Olins förtjänst.

Fanofficer

Åke har också suttit ett antal år i distriktsstyrelsen. Där väjde hans ord tungt säger de som var med. Han är alltså distriktets fanofficer, vilket innebär, att han bär ansvar för fanborgen vid distriktsmötena. Det gäller att se till att fanorna förs med heder, säger han. Att fanspetsarna är blankade, att fanorna och fanställningarna är i tid på plats. Nu senast i Ekenäs var alla fanor med.

För alla sina förtjänster har han belönats med förtjänsttecknet i guld och år 1988 med det sällsynta krigsveteranernas förtjänstkors, som då var det nionde inom distriktet.

Mot slutet av 1988 tyckte han att han hade gjort sitt som ordförande och att det var tid att byta ledare för vandaveteranerna. Han hedrades med en stor fest på Fur Center den 26 november 1988 och utsågs samtidigt till föreningens hedersordförande.

Klubban övertogs av tio år yngre Börje Gröndahl, ett val som utfallit till stor belåtenhet, konstaterar Åke. Linjen fortgår, och nu börjar det bli aktuellt att se om huset för framtiden, när de egentliga veteranerna inte mera finns. Genom att engagera yngre understödande medlemmar tänker man sig att trygga ett fortsatt upprätthållande av veterantraditionerna.

FBK och pensionärerna

Från veteranerna är steget inte långt till pensionärerna. Också här har hans förmåga som organisations-

Åke Olin som medaljbehängd militärmästare i Dragsvik 1949. Han förlänades Frihetsmedaljen både av första och andra klass under fortsättningskriget

man tagits i anspråk som ordförande för Vandapensionärerna.

Frivilliga brandkåren har han dragits till alltsedan han i unga år var "ekorrung" i Grankulla FBK. I Vanda FBK var han i många år sprutmästare. Nu är han dess hedersmedlem och har belönats med FBK:s guldkors av I klass.

Över Viborgska viken

Åke Olins krigarkarriär började med fortsättningskriget 1941. Under vinterkriget ansågs hans arbete på Strömbergs så viktigt att han inte inkallades.

Sommaren 1941 var han bl.a. med om övergången vid Viborgska viken. Vadade i land de sista metrarna i vatten till midjan och trodde att han aldrig skulle komma ifrån det äventyret med livet i behåll. Deltog därefter i mottistriderna vid Somme och sårades i benen.

Det är lustigt, hur galghumoristiska situationer gärna fastnar i

... närmar sig de åttio, ryggen rak, blicken klar och välsorterat "hjärnkontor"...

Avskedsgåvan som Olin värderar mycket högt är Vandavapnet i miniform givet och egenhändigt gjort av förra distrikt.ordf. Börje Backström, vars dedikation finns på baksidan.

minnet. Åke Olin skrattar när han tänker på en episod från Sommee. Han låg bakom en sten tillsammans med en av bröderna Korsström från Esbo. Denne upptäckte att de blev beskjutna från några granar, vilka ryssarna hade klättrat upp i.

Korsström sökte sig en lämplig position, från vilken han börja plocka ned dem. Men mellan varje kulkärve, som han alltid brukade, en bit "knako", kmäckebröd ur brödväskan, bet och tuggade.

Nå, nu får man äta sin knako i fred sa Korsström när den siste hade ramlat ner ur träden.

I samma mottistrider råkade Åke Olin också ut för en rysk kvinno-soldat (politruk måhända)

Hon låg bakom en buske med en maskinpistol, men Åke lyckades hindra henne från att använda sitt skjutvapen – men hon varsom en vildkatt, minns han. Spottade och fräste och sparkade. Och då hon var kvinna, visste man nu inte riktigt, hur man skulle behandla henne.

Mannerheim och pälsen

Vid samma Sommee sårades han. Hamnade på lasarett med 14 hål i benen, alla dock köttår. En stor skärva placerade sig mellan senorna och penpipan och börja ilska längre fram på året 1941 på Maaselkänäset. Åke hörde till jägaröverste Bertil Heinrichs regemenete JR24 i 8. divisionen, vars emblem upptar tre pilar till tecken på att den stridit på alla tre näsen. Karelska näset, Aunusnäset och Maaselkänäset. "Kolmen kannaksen koukkaajat" kallas de på finska.

Det blev sjukhusresa igen, denna gång ända till Helsingfors, nedklassning till B-klass och därefter en kortare tids kommendering till Hennala nära Lahtis. Där utbildades han till att ta hand om soldater som "ätt fel på nerverna" som det hette. Men det stod han inte ut med länge, utan lyckades till den kommenderande majorens förtret få en transport till högkvarteret i St Michel, där blev han bilinspektör vid bilkompaniet.

När man hade jour såg man Mannerheim alla dagar, men mera spännande var att Mannerheim hade sin häst alldeles intill kompaniet och med jämna mellanrum kom för att ge sin Kate en sockerbit.

Då måste man genast springa fram och anmäla, minns Åke. En gång, en mycket kall vinterdag kom Mannerheim som vanligt för att hälsa på Kate. Åke kastade på sig en päls, utan att tänka på att den saknade gradbetäckningar och dolde kragseglarna. Han var då fältväbel.

När han gjorde sin anmälan undrade Mannerheim, vilken militärgrad han nu egentligen hade.

Fältväbel, Herr Marskalk.

Mannerheim knäppte försiktigt upp översta knappen på pälsen.

Nästa gång skall fältväbeln se till, att man ser hans gradbetäckning, när han gör anmälan.

Dragsvik – Korpivaara

En som däremot gav tusan i anmälningar var artillerigeneralen Nenonen, som ofta strövade omkring i närheten av bilkompaniet. Med Erik Heinrichs var Åke du och bror utanför tjänsten, likaså med yngre brodern Bertil för de kände varann från den tid Åke var s.k "ekorrunge" i Grankulla FBK med Bertil Heinrichs som kompanichef.

Jag minns att Bertil profestiskt brukade säga: Ja nu släcker vi små bränder, men snart blir det fråga om en betydligt större brand.

Under de hektiska dagarna i juni 1944 var Åke med om att evakuera Viborg strax innan stadens fall. Efter hemförlovningen 29.11.1944 tänkte han söka sig tillbaka till sin gamla arbetsplats Strömbergs, men kände sig så illa behandlad, att han svor att aldrig mer sätta sin fot innanför grindarna.

Och det har jag heller aldrig gjort.

I stället blev han stamanställd militärmästare i Dragsvik, tog av-

sked av militärlivet 1951 och fick efter ett år som bilinspektör vid AK anställning som försäljningschef hos Korpivaara.

Därifrån pensionerades han 1977, men var sedan ännu försäljningschef på Työväline Oy tills han fyllde 70, vilket inträffade år 1982.

"Det vackraste i livet..."

Åke Olin är barnfödd sjundeåbo, men flyttade till Esbo som 15-åring och till dåvarande Helsinge, nuvarande Vanda, 1936 som 24-åring. Där hittade han sin blivande

hustru Betty. De gifte sig strax efter vinterkriget 1940 och slog sig ned i hustruns hemstuga på en solig backe i Vinikby.

Stugan var liten, 6x8 meter i omkrets, så när barnen började komma efter krigsslutet 1944 – hela fem stycken med en efterlängtd flicka på sladden – blev det ju aningen trångt, i synnerhet som svärmor också skulle beredas rum under samma tak.

Ett rikt liv levde de tillsammans. Vid avskedsfesten för Åke 26.11.1988 harangerades han av

förra distriktsordföranden Börje Backström med bl.a. följande (av Adolf Ehrnrooth yttrade ord): Det vackraste i livet är kärleken mellan man och kvinna, men därefter följer vapenbrödraskapet mellan män.

Också den maximen passar in på Åke Olin.

Text och foto: Erik Appel

(Artikeln är tidigare publicerad i Veteranposten 3/1991)

Anekdoter

Det är endast det moderna som kan bli omodernt.

Vilken dumbom som helst kan möta en kris – det är det dagliga livet som tröttar ut en.

Orsaken till att män och kvinnor inte förstår varandra är att de tillhör olika kön.

Kärlekens dörr är svår att öppna och svår att stänga.

Det onda har vingar, men det goda tar sig fram med snigelfart.

Jag beundrar män med svagheter.

Många människor ger sina bekymmer simundervisning i stället för att dränka dem.

Det behövs ofta mer mod för att ändra sin mening än för att bli den trogen.

Förbjuden väg är ofta hårt sliten.

Södra Finlands Krigsveterandistrikts medlemsföreningar

Borgånejdens Krigsveteraner r.f.

1. Carl-Johan Numelin, Gymnasiegatan 6 A 1, 06100 Borgå, tfn 0400 489 020
2. Christer Sundman, Ågatan 3 B 16, 06100 Borgå tfn. 0500 411 479

Ekenäsnejdens Krigsveteraner r.f.

1. Karl-Johan Söderholm, Väverigatan 10 A 3, 10600 Ekenäs, tfn 050 546 4833
2. Kaj Bergman, Östra Strandgatan 3, 10600 Ekenäs tfn 050 349 4421

Esbo-Grankulla Krigsveteraner r.f.

1. Ulf Johansson, Bodomvägen 8, 02940 Esbo tfn 0400 520 802
2. Ilse Vaenerberg, Gröndalsstranden 21, 02710 Esbo tfn 050 554 4806

Hangöudds Krigsveteraner r.f.

1. Inger Nordman, Skepparegatan 49, 10940 Hangö tfn 050 586 9377
2. Hilding Wikström, Gröndalungsgatan 5 A 2, 10600 Ekenäs, tfn 0400 965 986

Helsingfors Svenska Krigsveteraner r.f.

1. Johan Berghem, Bangatan 1 b A 6, 00120 Helsingfors, (kansliet) tfn 050 550 5627
2. Markus Liesalho, Bangatan 1 b A 6, 00120 Helsingfors, (kansliet) tfn 0400 421 002

Ingå Krigsveteraner r.f.

1. Frank Lindqvist, Bollstavägen 4 A 7, 10210 Ingå tfn 040 729 4039
2. Gunnel Öhman, Rauhalavägen 19, 10210 Ingå tfn 040 705 5896

Karis Krigsveteraner r.f.

1. Ralf Ginman, Kapellbacksvägen 4 C 3, 25870 Dragsfjärd, tfn 050 050 7526
2. Kerstin Drugge, Nämndemansvägen 6, 25700 Kimito tfn 040 750 3905

Kimitoöns Krigsveteraner r.f.

1. Bo-Viking Lundell, Fiskhamnsvägen 54, 25830 Västansfjärd, tfn 0400 762 281
2. Kerstin Drugge, Nämndemansvägen 8, 25700 Kimito tfn 040 750 3905

Korpo-Houtskär-Iniö Krigsveteraner r.f.

1. Christer Friis, Näsbyvägen 216, 21760 Houtskär tfn 040 573 2088
2. Anne Lindroos, Kuituisvägen 15, 21760 Houtskär

Kyrksläotts Krigsveteran- och Traditionsförening r.f.

1. Henrik Nordell, Brovägen 1, 02480 Kyrkslätt, tfn 040 830 1641
2. Nils Wallenius, Vallbergavägen 11, 02420 Jorvas tfn 050 566 4529

Lappträsk Krigsveteraner r.f.

1. Kenneth Levin, Ängsvägen 5, 07800 Lappträsk tfn 040 517 7002
2. Åke Nybondas, Jossasvägen 3, 07970 Strömfors, tfn 044 0713 526

Liljendal Krigsveteraner r.f.

1. Tom Liljestränd, Veckum A 7, 07880 Liljendal tfn 0400 496 206
2. Bror Wahlroos, Stuvusvägen 39, 07880 Liljendal tfn 050 341 5130

Lovisanejdens Krigsveteraner r.f.

1. Håkan Karlsson, Kuhlefeltsgatan 27, 07900 Lovisa, (019) 518 160, 0400 305 712
2. Susanne Skogberg, Vallgatan 2, 07900 Lovisa, tfn 040 540 0883

Nagu Krigsveteraner r.f.

1. Eugen Friman, Skärgårdsvägen 5226, 21670 Nagu tfn 0400 532 635
2. Fred Sundén, Skeppsredarvägen 8, 21660 Nagu tfn 040 545 6949

Pargas Krigsveteraner r.f.

1. Stig-Göran Byskata, Ramsövägen 57, 21600 Pargas tfn 040 541 3689
2. Gustav Sundström, Kvarnbacksvägen 8, 21600 Pargas tfn 050 505 1522

Pernå Krigsveteraner r.f.

1. Ilkka Relander, Pitkäpäävägen 297, 07930 Pernå tfn 050 536 3807
2. Göran Furu, Söderkullavägen 149, 07740 Gammelby, tfn 0400 717 429

Sibbo Krigsveteraner r.f.

1. Lars Björkell, Hindsbyvägen 373, 04130 Sibbo tfn 040 551 45662
2. Hans-Peter Lindgren, Jokivarsivägen 95, 04130 Sibbo, tfn 040 061 1582

Sjundeå Krigsveteraner r.f.

1. Lars-Erik Möller, Hallonnäsgatan 10 B 74, 00210 Helsingfors, tfn 0400 609 173
2. Gunilla Smeds, Jälgargatan 4, 10650 Ekenäs tfn 040 760 2506

Snappertuna Krigsveteraner r.f.

1. Rabbe Kajander, Horsbäckvägen 134 A, 10600 Ekenäs, tfn 040 502 9495
2. Petra Fagerström, Grävlingsvägen 8, 10620 Ekenäs tfn 040 748 1590

Vanda Krigsveteraner r.f.

1. Astrid Nurmivaara, Handelskepparvägen 8, 01670 Vanda, tfn 050 438 5354
2. Tom Nederström, Storkporten 4 A 8, 02620 Esbo, tfn 040 504 3385

Krigsveteranerna på Åland r.f.

1. Ann-Gerd Steinby, Kaptensgatan 4, 22100 Mariehamn tfn 0457 313 5833
2. Bjarne Pettersson, Skarpansvägen 21 A 5, 22100 Mariehamn, tfn 045 7595 8315

Förklaring: 1 = ordförande
2 = sekreterare

Södra Finlands Krigsveterandistrikt r.f.

Ordförande Carl-Johan Numelin, Gymnasiegatan 6 A 1, 06100 Borgå
tfn 0400 489 020 e-post cj.numelin@kolumbus.fi

Verksamhetsledare Solveig Hyöty
Kansli kl. 10–14, tfn (09) 612 7003
Bangatan 1 b A 6, 00120 Helsingfors
e-post: sodrafinlands.kvd@sotaveteraaniliitto.fi

Veteranposten
tfn (09) 612 7003

Listan är uppdaterad 31.1.2024

Medlemsstatistik

Södra Finlands Krigsveterandistrikt's totala medlemsantal minskade ifjol något dels på grund av att ett 40-tal veteraner tyvärr hade gått bort, men också stödande medlemmar har avskrivits.

Antalet medlemmar den 31.12.2022 var totalt 2439, varav 90 med veteranbakgrund.

Änkornas och makornas antal sjönk också med ett femtio-tal och var 254. Antalet stödande medlemmar minskade med 134 och var 2081.

Bortfallet av medlemmar med veteranbakgrund var tyvärr 45.

De stödande medlemmarnas antal sjönk också och här kommer också åldersstrukturen in i bilden.

Vi hoppas att alla föreningar i år lyckas få nya både unga och äldre medlemmar. Stöd behövs idag och under de närmaste åren för våra veteraner och änkor med tanke på traditionsföreningar.

Södra Finlands Krigsveterandistrikt's föreningars medlemsantal och dess fördelning i olika grupper

3 = maka till veteran 4 = veteranänka 5 = frimедlem (frontveteran, frontsystrar)
6 = hedersmedlem 8 = stödande medlem 20 = medlem i utlandet

								Totalt 2023	Totalt 2022
		3.	4.	5.	6.	8.	20.		
Borgånejden			20	2		331	3	356	394
Ekenäsnejden		1	28	7		141		177	191
Esbo-Grankulla		1	14	10	1	65	1	91	103
Hangöudd			4	2		8		14	18
Helsingfors		2	22	21		162	1	209	244
Ingå			8	2		76		86	90
Karis			11			14		25	28
Kimtoön		1	5	1		58		65	75
Korpo-Houtsk.-iniö			4			25		29	30
Kyrkslätt			12	1	1	132		146	154
Lappträsk			2	1		123	3	130	142
Liljendal			4			88		92	98
Lovisanejden			3	1		67		71	77
Nagu			7			42		49	49
Pargas		1	6	3		43	1	53	64
Pernå			4			46		50	60
Sibbo		1	18	3		196		218	231
Sjundeå			4	1		83	1	89	95
Snappertuna			7			38		45	44
Vanda		1	10			47		58	62
Åland			6	5	1	170	1	182	190
TOTALT		8	198	60	3	1955	11	2236	2439

Finska flygvapnet

– Hur det krigstida arvet förs vidare

Finska flygvapnet firade sitt 80-årsjubileum i mars 1998. Mottagningen hölls i en grotta insprängd i berget i Tikkakoski. Den sparsamma belysningen med endast flygvapnets mobila landningsljus på golvet efter entrén bidrog till den högtidliga atmosfären. Mycket folk hade redan samlats i en större sal där mottagningen hölls. Vi stötte strax på en bekant, generallöjtnant Heikki Nikunen som hälsade oss glatt men beklagade att han inte kunde ta oss i hand. Han hade ett glas skumvin i var hand. "Men följ med", sa han.

Nikunen gick mot ena väggen där en äldre vithårig man satt på en bänk, klädd i en oklanderligt välpressad ljusblå uniform och med dekorationerna på bröstet. Att det var en veteran förstod jag direkt men först på närmare håll begrep jag vem han var. Det som avslöjade honom var Mannerheimkorset under hans vänstra bröstficka och marskalkstavarna strax ovanför, tecknet på att han var dubbel Mannerheimrid-

dare. Han var en av fyra Mannerheimriddare som fick utmärkelsen två gånger och den enda som då var kvar i livet – flygmästare Ilmari "Illu" Juutilainen, finska flygvapnets obestridliga krigstida äss med sina 94 luftsegrar, kanske t.o.m. 128 enligt egen uppfattning. De resterande fällningarna räknades inte eftersom han hade ensam förföljt och skjutit ned dessa fiendeplan över ryskt kontrollerat område. Juutilainen är unik även i det avseendet att ingen

motståndare träffade hans plan i luftstrid överhuvudtaget under hans 437 flyguppsdrag i vinter- och fortsättningskrigen. Men en träff från luftvärnet tvingade honom till en lyckligtvis framgångsrik nödlandning den 12 juni 1944.

General Nikunen som några år tidigare hade överflyttats till reserven från sin post som kommendör för flygvapnet sa sig här ha en lika angelägen uppgift, nämligen att fungera som den stora veteranens adjutant. Juutilainen själv sken som en sol och stortrivdes.

Det lilla finska flygvapnets saldo i vinter- och fortsättningskrigen imponerar. General Jarl Lundqvist var ursprungligen artillerist och var Mannerheims val till flygvapenchef redan 1932. Han var dessvärre alltför stel och okunnig om försvarsgrenens utveckling för att flygvapnet skulle ha utvecklats optimalt. Kompetenta och driftiga underlydande kunde dock göra sig gällande trots Lundqvists och arméledningens motstånd. På 1930-talet ansåg man att en moderat satsning på "snabba" bombflygplan skulle vara mer lönsamt än att satsa på jaktflyg. Det visade sig vara en rätt

Flygmästare Ilmari Juutilainen framför sin Brewster Buffalo vid Hirvas flygbas i slutet av juni 1942.

fatal felbedömning. Inget under att man bland infanteristerna inte minst under vinterkriget men också under fortsättningskriget kunde höra sarkastiska kommentarer om vårt osynliga flygvapen som gav fiendens flyg möjlighet att härja fritt. Det omdömet höll inte streck.

EVERSTI RICHARD LORENTZ – SUOMEN ILMASODANKÄYNNIN KEHITTÄJÄ är rubriken för en essä skriven 2014 av general Jarmo Lindberg, flygvapenchef och senare försvarsmaktens kommendör. Den handlar om den finska officer som blev flygvapnets viktigaste utvecklare tillsammans med jaktflygaren, överstelöjtnant Erik ”Eka” Magnusson. Dessa två skapade praktiskt taget allt, organisationen, utbildningen, fördelningen av resurserna, den operativa doktrinen och planeringen och samarbetet med de övriga försvarsgrenarna.

Flygvapnets roll och betydelse kom till sin rätt särskilt under de avgörande avväjningsstriderna på

Överste Richard Lorentz, i Petroskoi i april 1942.

Karelska näset sommaren 1944. Tyska flygstriksavdelningen Kuhlmeys som där förde sitt ”separata krig” och inte tog direkt order från general Oeschs stab på Näset, men däremot ville alltid ha en i realtid uppdaterad lista på prioriterade

mål att anfalla mot, fördubblade i praktiken finska flygvapnets styrka under den mest kritiska perioden under röda arméns storoffensiv. Frontveteraner som stred i främsta linjen vid Tali-Ihantala har vittnat om vilken oerhörd lättnad det var för dem att uppleva hur röda arméns enheter i deras närhet angreps hårt från luften och fick smaka samma medicin som de själva tvingades uthärda.

Då ryssarna skulle utdela sitt dråpslag vid Ihantala tidigt en morgon i början av juli 1944 hade vår radiospaning lyckats bryta ryssarnas kod och visste vad som skulle komma. Det finska artilleriet, flygvapnet och avdelning Kuhlmeys koordinerade avväjningen med bravur. På givet klockslag strax innan det ryska anfallet skulle inledas sköt våra tunga granatkastare och artilleriet koncentrerad eld under fem minuter med alla tillgängliga rör mot de för anfall grupperade ryska gardesförbanden. Då kommanderades eld upphör. Kuhlmeys Stuka-bombare och Focke Wulff plan hade anlänt och anföll mot de ryska pansarformationerna i

Major Erik ”Eka” Magnusson chef för 24. Jaktflygflottiljen i Rantasalmi i augusti 1941.

terrängen kring Ihantalavägen. De följdes av de finska bombplanen från överstelöjtnant Birger Gabrielssons Flygregemente 4. Alla tillgängliga bombplan var i luften. Heikki Nikunen beskrev det som en 20 kilometer lång kedja av plan på lite varierande höjd. De måste självfallet också skyddas. Den uppgiften föll på överstelöjtnant Magnussons Flygregemente 3. Jaktflyget skötte sitt jobb så bra att inte ett enda bombplan förlorades vid denna för vårt land kritiskt viktiga tidpunkt.

Efter att flyget hade gjort sitt, fortsatte artilleriet att beskjuta fienden med den starkaste eldkoncentrationen under hela kriget. Det ryska anfallet stoppades innan det ens hade börjat.

General Lindberg skriver att Lorentz utvecklade på 1930-talet den finska jaktflygstaktiken och utbildningen på ett sätt som under våra krig producerade 94 jaktflygar-äss (status av äss får man efter minst fem luftsegrar). Finska flygvapnet utförde närmare 51 000 flyguppdrag under de tre krigen och sköt ned 1600 fiendeplan. Luftvärnet vid fronten och hemmafronten fällde tillsammans med marinen ytterligare nästan 1100 flygplan. De egna förlusterna var 182 plan, 160 flygare stupade.

I vinterkriget fick Lorentz jaktflygare 129 luftsegrar med Fokker D.XXI plan. Förhållandet mellan nedskjutna sovjetiska plan och i luftstrid förlorade finska plan var 16:1. I fortsättningskriget var siffrorna för Magnussons Jaktflygflottilj 24 med sina Brewster Buffalo-plan 477 luftsegrar och förhållandet 34:1. En helt sanslös siffra, eftersom amerikanska flottan ansåg planet vara odugligt efter att japanerna helt enkelt krossade de amerikanska Brewster-piloterna som opererade från hangarfartyg i Stilla havet. Dubbla Mannerheimriddaren Hans Wind var en av våra effektivaste

Dubbla Mannerheimriddaren, kapten Hans Wind, född i Ekenäs, var med sina 75 luftsegrar Finlands effektivaste jaktpilot efter Juutilainen.

Brewster-piloter och skrev under kriget ett detaljerat reglemente för hur Brewstern skulle flygas och vad som absolut var förbjudet att göra, till exempel att gå in i kurvstrid med motståndare som hade bättre svängradie.

Senare tog Messerschmitt 109 G flottiljerna 663 luftsegrar med förhållandet 25:1. Siffrorna är nästan obegripliga.

Om jaktflygarnas insatser var i världsklass finns det inget skäl att förminska bombflygarnas insatser. En tredjedel av flygvapnets 19 Mannerheimriddare var bombflygare, bland dem även två finlands-svenskar, kapten Birger Ek och löjtnant Rolf Winqvist som dessvärre stupade sommaren 1944 då hans Ju-88 störtade. Med den materiel bombflyget hade tillgång till var resultatet storartat. Både jaktflygets och bombflygets effektivitet berodde i hög grad på det utomordentliga stöd de fick av radiospanarna under

överstelöjtnant Reino Hallamaas ledning. Det möjliggjorde ibland genomförande av direkt spektakulära uppdrag.

När den allierade, i praktiken sovjetiska kontrollkommissionen kom till Finland efter vapenstillståndet med Sovjetunionen hösten 1944 blev ryssarna väldigt missnöjda då de såg hur litet finska flygvapnet var. De var övertygade om att det måste ha varit flerfaldigt större. Hur kunde man annars förklara de stora förluster som man på den ryska sidan hade lidit. Förklaringen fanns i det effektiva spanings och ledningssystemet som flygvapnet hade utvecklat och som ledde till att man förmådde koncentrera betydande styrkor att möta fiendens till numerären överlägsna anfallande styrkor i luften. Det kom naturligtvis med ett pris. Kraven på piloternas och logistikens uthållighet var närmast orimliga.

Hösten 1991 diskuterade flyg-

Generallöjtnant Heikki Nikunen efter sin sista flygning med en MiG-21bis i april 1995, strax innan han lämnade sin post som kommendör för flygvapnet och överfördes till reserven.

vapenchefen Heikki Nikunen den kommande finska flygplansanshaffningen med sin ryska kollega general Pjotr Deinekin. Denne överraskade med att inledningsvis be Nikunen och Finland om ursäkt för Sovjetunionens angrepp på Finland i vinterkriget. "Men ni gav nog Sovjet en verklig läxa". Deinekin tillade att han hoppades att man på finska sidan ändå höll ryssarna för beaktansvärda motståndare.

Nikunens och veteranernas, särskilt Juutilainens vänskap utgick dock inte enbart från generalens respekt för de krigstida stridsflygarnas insatser, utan den dölde också en annan viktig aspekt. Här kunde en utomstående observatör se hur företrädare för två helt skilda epoker kom samman och att de ännu hade mycket att ge varandra. Nikunen var helt övertygad om att de krigstida erfarenheterna och det som Lorentz och Magnusson tillsammans hade byggt upp alltjämt var relevant och användbart. Under andra hälften av 1980-talet skrev generalen flygvapnets stridsdoktrin, som kom att förbli i kraft i 30 år till mitten på 2010-talet. Lorentz och Magnusson uppdaterades till 2000-talet.

President Koivisto visade sin uppskattning för Magnusson då han slutligen befordrade denne till generallöjtnant 1993.

I och med anskaffningen av Hornet kom finska flygvapnet att göra ett kvantsprång framåt och slutligen resa sig från decenniernas misär till en roll i försvaret och en relativ styrka åtminstone på den nivå som vapen-

grenen hade uppvisat under kriget då landets existens stod på spel.

Nikunen var med och förde Hornet-affären i hamn innan han pensionerades. Hans efterträdare som flygvapenchef, generallöjtnant Matti Ahola var den som började köra in Hornetsystemet. Vapengrenens uppsving har varit enorm och numera åtnjuter finska flygvapnet mycket hög respekt internationellt. Då flygvapenchefen, brigadgeneral Kim Jäämeri gav en intervju med anledning av sin 50-årsdag 2014, fick han frågan hur de finska Hornetpiloterna hade klarat sig i en stor Nato-övning, Freesian Flag, som då just hade hållits. "Det gick nog bra, mina piloter sköt ned 100 plan och förlorade sex."

Under det svåra koronaåret 2020 då Finland var på många sätt stängt, ordnade flygvapnet en alldeles särskild "parad" på försvarets fanfestdag den 4 juni. Karelens och Lapplands flygflottiljer ordnade båda en s.k. "elefantmarsch" med 16 flygplan vardera på startbanorna. Åtta s.k. fyrgrupper i diamantformation flög samtidigt över hela

The lessons of ace pilots are precious treasures. "Ilma" Juutilainen in the cockpit of a FAF Hornet HN-463 at Pirkkala Air Base, near Tampere, in January 1996.

Ilmari Juutilainen i cockpiten på en Hornet instrueras av kapten Kim Jäämeri vid Birkala flygbas i januari 1996. Sin sista flygning gjorde Juutilainen, 84, i baksätet av en Hornet följande år.

Sexton F/A-18 Hornet uppställda för start vid Karelen flygflottilj i Rissala den 4 juni 2020.

Finland. Att få 32 plan i luften samtidigt, alltså mer än hälften av hela styrkan, noterades som en alldeles särskild prestation internationellt.

Fyrgruppen är flygvapnets operativa grunduppställning som också används vid speciella tillfällen då man vill hedra en bortgångna vapenbroder och kamrat. Det väckte uppseende bland både Helsingforsborna och tidningarna då Hornetplanen flög in på låg höjd över Fredriksgatan i början av 1997. Överfältväbel Nils Edvard Katajainen, med sina 35 luftsegrar den

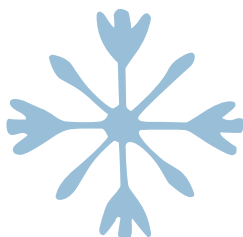

enda reservisten bland flygvapnets Mannerheimriddare, hade gått över till Skuggornas flottilj (Varjolaivue)

och jordfästes i Tempelkyrkan. Överflygningen är inte endast en hedersbetygelse utan innehåller även ett symboliskt element då det sista planet vänder brant uppåt ovanför kyrkan och försvinner som en prick i skyn med den avlidnas själ ombord.

Heikki Nikunen som avled i september 2023 vid 84 års ålder hedrades vid sin begravning i Tammerfors på samma sätt.

Stefan Forss

Även i framtiden sköter vi själva om vårt försvar!

Man kan inte skapa trygghet genom att föra krig, försäkrade överste Lars Stenström i sitt festtal vid Sjundeå Krigsveteraner rf:s 25-års fest och syftade därmed på de civila offer krigen i regel skördar. Fred som ett mål för säkerhetspolitiken är en självklarhet, det vet alla veteraner. Också vi yngre torde begripa det. Och han fortsatte. Man behöver inte mycket inlevelseförmåga för att förstå fredens betydelse, då man ser de dagliga TV-nyheterna. Men hos oss har målet varit ännu högre ställt – freden ensam räcker inte, utan vi vill samtidigt bevara vår frihet.

Det relativa i Finlands självständighet kan granskas även i historiskt perspektiv. Efter andra världskriget bevarade vi vår självständighet, men, oerhört kringskuren av både kontrollkommissionen och Porkalabas. Allt finlandiseringsprat till trots var vår rörelsefrihet redan 10–15 år senare en helt annan.

Dagböcker, memoarer och historieforskning vittnar om betydande ansträngningar innan vi nådde så långt, sade festtalaren. Arbetet har krävt allt från stridighet till största undfallenhet, någonting vi inte skall glömma då vi nu gör upp med vår efterkrigstida utrikespolitik. Men även undfallenhetens diametrala motsats – vapengömmandet – spelade även en viss roll. Med dagens terminologi var det en signal om motsändets omfattning i händelse av illegalt maktövertagande eller ockupation. Vapen och materiel för 35.000 man, gömda i skogen och kärr över hela landet, gav säkert den signalen betydande styrka.

I dag då Sovjetunionen fallit

samman inför våra ögon, känns vår rörelsefrihet redan så total, att vi själva undviker ordet neutralitet som känns bindande, framhöll överste Stenström. Då östgränsen för någon månad sedan i ett nytt avtal ville slå fast Parisfredens gränser, kände vi oss alla berörda. Så snart förändras världen och så lätt glömmes vi vår frihet.

Festtalaren konstaterade att tre militära konstateranden för Finlands del är på sin plats. Om också tröskeln för öst-västlig konflikt i dag är mycket hög så ligger frontlinjen för södra Finlands del 600-700 kilometer närmare än tidigare. Förr gick den vid Bornholm, i dag är den vid Finska vikens mynning. För det andra kommer någon att behålla, få eller tillskansa sig kontrollen över merparten sovjetiska strategiska vapen och över Rysslands kärnområden S:t Petersburg och Moskva. Om denne inblandar sig i en eventuell kamp eller känner hot från andra sidan Atlanten, kommer Murmanskområdet att bli långt viktigare än tidigare. Och för det tredje. Österom Finland finns i dag mera trupper och framförallt mera modern krigsmateriel än tidigare.

Säkerhetspolitiskt har Finlands ställning inte – västlig integration och östlig upplösning till trots – ändrats väsentligt, påpekar talaren. Oberoende av EG-utvecklingen måste vi under överskådlig framtid sköta om vårt försvar och se till att man i öster inte känner något hot via finskt territorium.

År 1939 stod inte samtidigt fred och frihet att räddas, sade talaren. Det krävde av er generation årtal av strid på liv och död förrän freden med bevarad frihet var återerövrad.

Överste Lars Stenström höll ett utmärkt intressant fosterländskt festtal.

Slutresultatet av den kampen – och det är slutresultatet som gäller – tål vilken granskning som helst.

Våra civila förluster, ca 2.000 dödsoffer, var bland de minsta i världen. Att leka med förlustsiffror är både vanskligt och kanske missvisande. Men i alla fall: Norge 4.000, Belgien 76.000, Holland 198.000, Rumänien 260.000, Jugoslavien 1.4 miljoner, för att nämna några exempel.

Trots att våra militära förluster var betydande, 83.000 av era kamrater stupade och långt flera blev invalidiserade för livet, kan man påstå att veterangenerationen och även dess dåtida politiker, lyckades bevara livsbetingelserna och friheten för sin befolkning i blodbadet på 50 miljoner människor under andra världskriget.

Sjundeå Krigsveteraner har all anledning att fira sitt och Finlands jubileumsår med stolt uppburet huvud, sade Lars Stenström som avslutning på sitt festtal.

Text : Fredric som var i Sjundeå med fotograf Veikko Laakso

(Artikeln är tidigare publicerad i Veteranposten 2/1992)

Soldatgossen 1/-24

Östnyland:
Raseborg:

Bertel Rosenström, Estgubbens väg 30, 06950 Emsalö, tfn 040 878 1639
Karl E. Åberg, Storkyrkovägen 61 C 7, 10210 Ingå, tfn 0400 405 007

Medlemsinformation för
Östnylands och Raseborgs
soldatgosse- och flicklotte-
gillen.

Dagbok från hemlig expedition

Efter avtalet om vapenstillestånd med Sovjetunionen hösten 1944 ålades Finland ytterligare en uppgift i krigszon. Civila fartyg tvingades i rysk krigstjänst med en flotta av fartyg och motorbåtar för transport av fångar och krigsmateriel vid Estlands kust. Företaget fick täcknamnet Pinatova och innebar att båtar tvångsrekvierades för uppdrag utanför Finlands territorium. Operationen var strängt hemlig. Tidningarna fick inte nämna ett ord om företaget. Båtarnas besättningar förbjöds att föra loggbok och hade strängt tystnadsplikt. Däremot kunde åtminstone en av deltagarna, Göran Lindberg (1926–2014) på Emsalö i Borgå skärgård, göra dagboksanteckningar vilka i många år efter kriget förvarades på hemlig plats.

Lindberg hade varit aktiv inom soldatgossarna och hade våren 1944 då slutskedet av kriget närmade sig inkallats i fronttjänst i kustartilleriet på Morgonland och Russarö utanför Hangö. Han hörde till dem som innan hemförlovningen uttogs till det hemliga uppdraget. Hans dagbok utgör ett komplement till det som under åren blivit känt om företaget. Han renskrev själv och kompletterade sina anteckningar, men hann inte få dem publicerade

förrän han avled för tio år sedan. Nedan följer första delen av hans redogörelse.

Dagboksanteckningar från tiden 2 till 15 oktober 1944, nedplitade på några pappersark, storlek 9 x 13 cm, ombord på galeasen Alku från Borgå. Skeppare: Theodor Forsblom, maskinchef: brodern Valdemar Forsblom vardera (?) ägare av skutan. I fortsättningen kallade "gubbarna".

Besättningsmän: Ingvald Lindholm, Emsalö Bengtsby, född

Ett par år efter konfirmationen tvingades Göran Lindberg delta i Operation Pinatova, under vilken han lyckades föra dagbok trots förbud.

20.11.1926, död 3.12.1993, Göran Lindberg, Emsalö Varlax, född 2.8.1926 samt för några timmar måndagskvällen 2 oktober Per-Olof Lindqvist, Kråkö, född 29.7.1926, död 8.1.2004.

Måndag 2.10.1944 Russarö Uppställning, uttagning av "frivilliga" för, som det hette, "fredliga evakueringsuppdrag i Estland".

Vid första uppställningen, som skedde redan på söndagen, fanns det endast en frivillig, en sjöman, som bl.a. hade varit internerad i Amerika en tid. Han ansåg att det inte var så stor skillnad för honom var han fördrev sin tid.

Följande uppprop, som redan var något mera allvarligt i tonfallet gav ytterligare sex frivilliga. Bland dessa var Birger Ekberg och Ole Helenius som länge och väl funderade vad de skulle göra, men som till sist i alla fall beslöt att anmäla sig. Dessa var troligen de enda av vårt gäng som aldrig återvände från resan.

Senare på dagen var det inte längre fråga om att vara frivillig, nu gällde det att få ihop ett tillräckligt stort antal, och då var det var närmast hemorten som avgjorde om man kunde anses som lämplig för uppdraget. En stor del av gänget på Russarö var hemma från skärgården, och då var det svårt att förklara att

man inte visste någonting om sjön. För vår del var det tillräckligt med hemorten Emsalö – där för övrigt batterichefen, kapten Gunnar Salvén hade bott många somrar.

Mot Hangö

20.30 avfärd från Russarö till Hangö. 21.45 ombord på galeasen Alku som låg i Östra hamnen tillsammans med ett stort antal galeaser, jakter och motorbåtar.

Efter att ha fått reda på resans destination och ändamål beslöt sig Theodor och Valdemar att mönstra av. Valdemar, maskinchefen, höll i skenet av en sotig stormlykta i ett ännu sotigare maskinrum en kort kurs för oss: "Instruktion i en gammal kultändaremotors skötsel vid start och under gång". Likaså informerade han oss om att kopplingen tidvis slirar – men det avhjälpas lätt genom att hålla litet petroleum på något strategiskt ställe. Sedan gubbarna "gått från bord" beslöt vi oss för att göra sjöklart – Pelle Lindqvist hörde i det här skedet ännu till gänget. Eftersom det lär ta tid att få kulan uppvärmd började vi med att tända blåslampan, som enligt Valdemar var nästan ny, men den trotsade alla våra ihärdiga försök. Hjälpssamma gubbar från någon grannskuta erbjöd sig att fixa den åt oss – sen såg vi den aldrig mer.

Theodor och Valdemar, återvände dock senare ombord efter att ha hotats med häkte. Deras sinnesfrid blev knappast bättre av att vi så att säga hade förskingrat deras nya fina blåslampa, dock utan egen vinning, men som tur var fanns den gamla sotiga ännu i behåll.

Tisdag 3.10. Kl. 00.45 kastat loss från Östra hamnen i Hangö. Natten var relativt ljus – dagen efter fullmåne. 04.00 startat söderut från redde utanför Hangö.

Flottiljen lotsades/eskorterades av en VMV-båt som vid Odensholm inväntade de långsammare fartygen.

Vid starten hade vi en lång rad av motorbåtar på släp, (kanske 6–7 st) men lyckades bli av med alla utom en. Under resan över Finska viken försökte vi koka ärtsoppa på sjövattnet, men tyvärr blev ärterna aldrig mjuka, så vi fick avnjuta ärterna och fläskkonserver i kokat vatten i stället.

Samling vid Odensholm

Kl. 12.00 siktat Odensholm (Osmussaar), där alla fartyg samlades innan färden fortsatte söderut genom Voosi kurk, sundet mellan Ormsö och fastlandet.

Kl. 16.00 kastat ankar ett stycke söder om Haapsalu (Hapsal). Platsen visade sig senare vara Rohuküla. På färden genom Voosi-kurk, hördes skottlossning från fastlandet. På kvällen försökte vi starta "vår" motorbåt, men enda resultatet var att vi tappade Theodors (enda?) ficklampa i sjön. Följande morgon blev vi, som tur var, också av med motorbåten. 20.15 till kojs.

Onsdag 4.10. Kl. 04.15 Herätys! 06.30 lastning. Efter att vi lättat ankar och skulle angöra lastningskajen slirade skutans koppling igen, med den påföljd att vi med sakta fart rammade en annan skuta där Birger Ekberg och Ole Helenius stod på däck och käkade skorpor med honung på. De konstaterade: "vi äter så länge vi har". Det var sista gången vi såg dem, de kom aldrig tillbaka från sin resa mot Ösel – ingen har heller kunnat berätta något om hur det gått till.

Det kändes nog litet kusligt att funka som hoppilandkalle där bryggan var full av soldater, beväpnade kvinnliga sjuksköterskor, hästar, kanoner och annan krigsmaterial. Som last hade vi kanske 150–200 man – lastrummet alldeles fullt, dessutom hästar och lätta fältkanoner m.m. på däck. Inne i kajutan satt under överresan några officerare och läskade sig med ren sprit eller

Göran Lindberg skrev dagbok från Pinatovaexpeditionen.

vodka ur en kaffekopp och sköljde ner det med vatten ur gubbarnas emaljerade halvliters mugg.

Kl. 11.30 avfärd mot Dagö. Under färden mot Dagö började kopplingen igen slira och vi sackade efter den andra skutan som startat samtidigt. Valdemar hällde litet petroleum i kopplingen och gick sedan mot fören med en blecklur och blåste tre långa signaler, varefter han kom akterut och rapporterade att "nu vet dom andra att vi har problem med kopplingen". Rysarna visste i varje fall inte vad det betydde utan tittade förundrade på gubben och på varandra.

Sträckan Rohuküla–Heltermaa är c:a 13 sjömil. Under returren hade vi varken last eller passagerare. Kl. 14.30 avfärd från Helterma. Kl. 17.00 ankrat på redde vid Rohuküla. Kl. 20.30 till kojs. — — —

Ryssarna spelade Straussvalser, bl.a. "Rosen aus dem Süden" ur skrälliga högtalare. Både skivor och anläggning tydligen krigsbyte. Tyskt flyg närmade sig men möttes av häftig luftvärnseld och tvingades vända om.

Torsdag 5.10. Kl. 06.00 Herätys! 08.00 Lastning. Denna gång lyckas

des vi angöra bryggan utan missöden. Liknande last och lastning som föregående dag. Kl. 11.00 avfärd mot Heltermaa. Ryssarna undrade, visande mot Ormsö, om det är "Esthonia" (Estland), vilket det ju också var. Tydligt var dom inte helt säkra på var dom befann sig.

Kl. 13.50 ankomst till Heltermaa. — — —

I Heltermaa fylldes hela lastrummet av bårar med sårade. De flesta hade av fot- och benskadorna att döma trampat på minor. De omhändertogs under färden av de pistolbeväpnade sjuksköterskorna.

Efter en liten konflikt ombord på grannskutan med vårat gäng som ofint nog ville skoja med chefen för truppavdelningen – han hade inmundigat betydande mängder sprit under överfärden – drog han fram sin pistol och kom raglande efter gossarna som kom över till oss på Alku som låg på andra sidan bryggan. Där föll han omkull i hästspillningen på däck och somnade. Ingen vågade väcka honom så han fick lämna sitt gäng på Dagö och åka med tillbaka till Rohuküla.

Sedan blev frågan: vad göra när han (till graderna ungefär major) vaknar och kommer underfund med situationen. Vi fick emellertid hjälp av en kille, kanske översergent, i marinuniform. Han började sjunga för oss och ville att vi skulle sjunga våra visor för honom, vilket vi också gjorde. Vi blev så att säga goda vänner och fick med teckenspråk honom att förstå vårt dilemma med den berusade majoren. Han lyckades också lugna ned majoren när denne i ett senare skede började kvickna till.

Krabbsjö i hamnen

Vinden som blåste från väster friskade i under återfärden och med hög krabbsjö i hamnen och slirande koppling lyckades vi inte med mästerstycket att vända upp mot last-

ningsbryggan där det dessutom låg ett antal mindre krigsfartyg, utan i stället rände vi i frisk medvind upp mot ett antal pontoner som låg vid kajen mot land. För att få de sårade i land bildade ryssarna ett slags langningskedja för bårarna: upp ur lastrummet, över fören förbi ankarspelet och klyvarbommen, vidare över pontonerna och så i land mot okända öden. Sedan återstod att försöka få skutan ut på fritt vatten, för den låg och högg mot vassa hörn på pontonerna. Vi fick hjälp av en estnisk (?) soldat som vi kunde kommunicera litet med, han lyckades få några ryssar med sig och med hjälp av landgångs-/lastningsplankor som fanns ombord fick de faktiskt aktern att svänga ut från land, men med alltför för svag motor och dålig koppling i samband med sjögången som pressade oss mot land misslyckades försöket.

Under våra försök att komma ut från kajen hade plötsligt Valdemar försvunnit. Det visade sig att vår roddbåt hamnat i kläm mellan kajen och fartygssidan och under hans försök att bärga den släpade ryssarna iväg med honom. Ett par timmar senare kom han mycket uppskrädd tillbaka och berättade om hur han fått böna och be att få komma ombord igen.

Vi rodde också (ett jäkla jobb i krabbsjön) ut till den skuta på redan där chefen –kaptenlöjtnanten – fanns, men trots löften om hjälp kom den aldrig. Det skulle givetvis ha behövts rejäla don för att i den hårda vinden och sjögången kunna bogsera ut oss på fritt vatten.

Under natten stal ryssarna en konserverburk av oss som vi hade på däck, men lämnade en liten bit avgnagad rysslimpa i stället. Kl. 15.00 avfärd mot Rohuküla.

Fredag 6.10. Kl. 06.10 uppstigning. Väntan på bättre väder.

Lördag 7.10. På förmiddagen ut från "kajplatsen". Väntan. Skutan

"obrukbar". Skutans utsida blev ganska fult sargad av vassa hörn från pontonernas stålplåtar, men det var sist och slutligen ganska ytliga fel. Theodor och Valdemar ville dock inte fortsätta att frakta trupper så de förklarade helt enkelt att hon läcker "hundra slag i tiiman". Sedan fick vi allt som oftast ställa oss och försiktigt pumpa, för hundra pumpslag i timmen läckte hon nog inte.

De mest skadade ställena låg ändå ganska nära vattenlinjen så våra officerare tog inte risken att lasta ned skutan med några hundra man ombord.

Efter detta hade vi inte längre någon nyttig funktion att fylla, det var bara att vänta på eskort för hemfärd.

Söndag 8.10. Kl. 06.10 uppstigning. Härligt väder. Vilar och gör ingenting. I land efter vatten. På kvällen spelade ryssarna engelsk swing – lika skrälligt som tidigare.

Vi hade fått tillstånd att gå i land för att hämta vatten från en konstig vattencistern några hundra meter från hamnen. Efter detta bar vi åtskilligt med vatten till skutan, bara för att ha någonting att göra.

På vägen ner mot hamnen fanns en del söndersprängda järnvägsvagnar som vi diskret försökte rota i för att hitta något intressant – det enda var några sidor ur någon tysk bok.

Måndag 9.10. Väntan på avfärd och att tiden skall gå. Spelar kort. Mera skutor anländer. Hittills åtminstone 5 skutor förlista: Rauha, Leda, Urho, Alexandra, Linnea.

Antagligen två omkomna av vårt gäng: Ekberg och Helenius. Amanda på grund. Greta avgått med okänd destinationsort.

Bark försvunnen. Det visade sig senare att Bark som var en fiskare från Hangö, på eget bevåg och med hjälp av en orienteringskompass tagit sig tillbaka till Hangö. Där fanns han i alla fall när "slutlikviden" betalades ut.

Tisdag 10.10. Herätys. Fortfarande väntan på uppbrottsorder. Spelar kort.

Onsdag 11.10. Väntar, sover, vilar, i land efter vatten, äter knako, spelar kort.

Stäven hemåt

Torsdag 12.10. Äntligen! 09.30 Lättade ankar i Rohuküla och vände stäven hemåt. Som "passagerare" fick vi en matros som startat från Hangö med jakten Alexandra samma dag som vi, men bogserades efter motorstopp på Finska viken tillbaka till Hangö. Efter ett nytt försök följande dag lyckades Alexandra komma rätt nära estniska kusten innan det var dags för ett nytt haveri. Besättningen hade i varje fall plockats upp av en rysk marinbåt, och hamnade sedan på något sätt i Rohuküla, dock utan skuta. 11.30 ankrat vid kusten nära Odensholm i och för samling. 17.30 startat från Odensholm. Den VMV-båt som skulle lotsa/eskortera oss från Rohuküla kom aldrig, utan i stället fick vi nöja oss med en motorbåt – med stormlykta som akterlanterna – som ledarbåt.

Dessvärre kunde inte vi, och flera andra skutor med oss, hänga med i samma fart, och följden var att flottiljen skingrades i höstmörkret.

Trots nedanmörker och senare också dimma, lyckades vi komma fram till en lysboj som låg någonstans i sydostlig riktning från Russarö, men som inte fanns inritad på det sjökort, som var ett översiktskort över västra Finska viken, som vi hade till förfogande. Eftersom vi inte kunde få ny kurs att söka oss in mot Hangö, beslöts efter en stunds funderande att det kanske var bäst att köra i en viss riktning en halv timme och sedan vända helt om och köra en halv timme o.s.v. tills det skulle ljusna och dimman lättas. Men just när vi skulle svänga ut från kusten för andra gången

hördes i den annars lunga och mörka natten ett sakta vågskvalp av dyningarna och i nästa minut "anlöpte" vi en klippa mera elegant än vi någonsin kunnat lägga till vid en kaj i dagsljus.

Skutan låg alltså stadigt på grund, och till råga på allt – propellern gick fortfarande – snodde naturligtvis motorbåtens bogserlina in sig i propellern så det gick inte ens att försöka backa bort. Det skulle ändå inte ha lyckats, för skutan låg med nästan hela kölen på slät bergsbottnen. Theodor placerade ett bildäck mellan fartyget och bergknallen, som var en knapp meter över vattenytan, för att inte skutan skulle ta skada... En perfekt grundstötning med andra ord!

Motorbåten hade en stor tvåcylindrig Andros-motor, men ena tändstiftet saknades helt och det andra var trasigt. Enda chansen att ta sig från platsen ifall det skulle börja blåsa var att roende bogsera motorbåten med gubbarna och matrosen plus en del grejor. Theodor bröt loss kompassen med sin låda, och den placerades i roddbåten.

När det började ljusna vid ½ 8 tiden lämnade vi skutan och började ro mot land. En timme senare skymtade fram ur dimman Alexandra, som kastat ankar nordost om Mulan och vi steg ombord. Vid ½ 12-tiden lättade dimman och vi startade som passagerare mot Hangö med vår roddbåt och motorbåt på släp.

Innan vi lämnar Mulan dyker ännu en annan galeas fram ur dim-

man men körde på fel sida om en remmare och sitter därpå stadigt fast på grundet sedan fören stigit c:a en halv meter.

Vid tvåtiden i land i Hangö. Sedan återstod bara att vänta på "slutlikvid" för resan och att få komma hem. Vi skulle egentligen ha återvänt till det civila livet den 3 eller 4 oktober.

Vår galeas Alku bogserades senare på dagen, liksom andra grundstötta skutor till Hangö, men jag har inte sett den sedan dess.

Fredag 13.10. 01.45. På grund! Skeppsbrott för andra gången! 07.40 lämnade vi skutan med roddbåten och bogserande motorbåten med resten av gänget, Theodor, Valdemar samt matrosen/passageraren.

08.20 ombord på galeasen Alexandra, som ankrat vid Mulan i tät dimma. 12.20 lättat ankar – som passagerare! 13.40 i land i Hangö. Väntan på fyrk och att komma i väg hemåt.

Lördag 14.10. Väntar fortfarande. 17.45. Klara! Fyrk och tobak utkvitterade. Vår ersättning var 250 mk per dag, plus den normala dagspengen á 10 mk samt fronttillägg á 6 mk per dag. Skepparen hade 350 mk och "chiefen" 300 mk per dag. 18.50. Start från Hangö. 19.10. Russarö.

Söndag 15.10. Ett lugnt Herätys! Lämnade Russarö. – –

Anteckning i militärpasset: Utfört krigstida nv-tjänst 22.4 – 15.10.1944.

Över 300 personer, såväl civila som militärer var delaktiga i Pinatova-operationen. Åtta civila miste livet, men hur många av militärerna som stupade är än så länge hemligstämplat. Ett tiotal av de större farkosterna förliste eller sköts i sank.

Företaget hemligstämplades i 80 år och de uppgifter som finns arkiverade blir således tillgängliga i höst. I Riksarkivet finns inga eller ytterst knapphändiga uppgifter. Under åren har en del material sammanställts framför allt av uppgifter i utländska arkiv och källor. Bland annat har Olli Ripatti, dotterson till en Sibboskeppare vars skuta var med i flottiljen, sammanställt en skrift som utgetts av Skärgårdsmuseet i Pernå.

Högtidliga Veteransånger på skiva

CD-skiva
10 €

Under de senaste åren har det skapats en del nya veteransånger. Några av dem har översatts till svenska. På skivan Veteranens kvällssång sjunger MM:s seniorkör under **Gunnar Döragrips** ledning. Veteranens kvällssång, Hembygdens vakt, Jag såg ett tåg, Farväl till en veteranbroder och Veteranens aftonsång.

Med finns också de "klassiska" inspelningarna av Veteranens aftonsång och Hembygdens vakt med Kadettkören och Helsingfors Garnisons Musikkår under **Teuvo Laines** ledning – med **Henrik Lamberg** och **Tom Nyman** som solister.

Skivan utkom år 2008. Utgivare var Okay's Musik Ab med framlidne Åke Grandell i spetsen. Enligt hans önskan skall avkastningen gå till arbetet för de svenskspråkiga krigsveteranerna.

CD-skivan kan beställas från **Södra Finlands Krigsveterandistrikt** tfn 09-6127003 eller avhämtas från Bangatan 1 b A 6 i Helsingfors. **Pris 10 euro + porto.**

Finland 100 år

Köp det dekorativa ljuset

1917-2017
som minne eller gåva

(Finns även utan årtal att få.)

Ljuset kan beställas från distriktet tfn 09-612 7003
eller hämtas från Bangatan 1 b, i Helsingfors.

Pris: 10 euro/st + porto (Ljuset är 11,5 cm högt)

Kom med som veteran-, understödande eller maka-/änkemedlem i en veteranförening!

Kontakta gärna någon av följande föreningar:

Borgånejdens Krigsveteraner rf
sekr. Christer Sundman, tfn 0500 411 479
Ekenäsnejdens Krigsveteraner rf
sekr. Kaj Bergman, tfn 050 349 4421
Esbo-Grankulla Krigsveteraner rf
sekr. Ilse Vaernerberg, tfn 050 554 4806
Hangöudds Krigsveteraner rf
sekr. Hilding Wikström, tfn 0400 965 986
Helsingfors Svenska Krigsveteraner rf
sekr. Markus Liesaho tfn 0400 421 002
Ingå Krigsveteraner rf
sekr. Gunnel Öhman tfn 040 705 5896
Karis Krigsveteraner rf
sekr. Sune Törnqvist, tfn 050 356 6066
Kimitoöns Krigsveteraner rf
sekr. Kerstin Drugge, tfn 040 750 3905
Korpo-Houtskär-Iniö Krigsveteraner rf
sekr. Anne Lindroos, tfn 0400 634 082
Kyrksläotts Krigsveteran- och Traditionsförening rf
sekr. Nils Wallenius, tfn (09) 297 0246
Lappträsk Krigsveteraner rf
sekr. vakant (Harriet Fankhauser har dött)
Liljendal Krigsveteraner rf
sekr. Bror Wahlroos, tfn 050 341 5130
Lovisanejdens Krigsveteraner rf
sekr. Susanne Skogberg, tfn 040 540 0883
Nagu Krigsveteraner rf
sekr. Fred Sundén, tfn 040 545 6949

Pargas Krigsveteraner rf
sekr. Gustav Sundström, tfn 050 505 1522
Pernå Krigsveteraner rf
sekr. Göran Furu, tfn 0400 717 429
Sibbo Krigsveteraner rf
sekr. Hans-Peter Lindgren tfn 040 061 1582
Sjundeå Krigsveteraner rf
sekr. Gunilla Smeds, tfn 040 760 2506
Snappertuna Krigsveteraner rf
sekr. Petra Fagerström tfn 040 748 1590
Vanda Krigsveteraner rf
sekr. Tom Nederström, tfn 040 504 3385
Krigsveteranerna på Åland rf
sekr. Bjarne Pettersson, tfn 045 7595 8315

Medlemsavgiften i föreningarna varierar från 10–20 euro/år inkl. tidningar.

Kontakta gärna även distriktet för mera upplysning:

Södra Finlands Krigsveterandistrikt rf
verksamhetsledare Solveig Hyöty
Bangatan 1 b A 6
00120 Helsingfors
tfn (09) 612 7003
e-post: sodrafinlands.kvd@sotaveteraaniliitto.fi

Du kan också fylla i nedanstående medlemsansökan och skicka den till distriktets kansli (se adress ovan).

Datum:

Jag vill ansluta mig som understödande medlem i en veteranförening

Namn:

Adress:

Postadress:

Telefon: Födelsedatum:

Förening jag vill ansluta mig till:

Jag önskar få 1. Veteranposten 2. Kenttäposti/Fältposten

Vi gratulerar följande medlemmar i föreningen:

Borgånejdens Krigsveteraner rf

102 år

11.4. Brenner Pepita

100 år

3.1. Gustafsson Anna-Lisa

95 år

16.1. Forsblom Lars Yngve

5.2. Grönroos Erik

4.3. Stark Kurt Valdemar

90 år

24.2. Henriksson Bengt

85 år

26.3. Stjernberg Gunvor

24.4. Lönnqvist Pehr

80 år

4.1. Numelin Marianne

29.1. Pfaler von Johan

12.2. Munck Hans

29.3. Grönqvist Viking

23.4. Wendt Von Sirpa

75 år

20.1. Jämsén Christer

23.1. Söderström Peter

28.1. Karlsson Ingmar

16.2. Andersson Roger

9.3. Blomberg Christer

1.4. Andersson Hannele

2.4. Holmen Kaj

Ekenäsnejdens Krigsveteraner rf

103 år

13.3. Malmberg Meri

95 år

9.2. Forsström Margareta

90 år

20.4. Nyberg Brita

85 år

12.1. Flythström Yrsa

28.2. Metsämäki Lauri

19.3. Metsämäki Berit

5.4. Lindgren Maria

80 år

7.1. Lindroos Bjarne

26.1. Colerus Bernt

75 år

28.2. Holm Kjell

11.4. Wikström Hans

15.4. Junell-Kousa Lili-Ann

Esbo-Grankulla Krigsveteraner rf

100 år

10.2. Winqvist Olavi

95 år

22.4. Forsström Hilding

80 år

10.2. Strann Rabbe

Hangöudds Krigsveteraner rf

100 år

18.1. Lindqvist Eric

Helsingfors svenska Krigsveteraner rf

102 år

23.3. Palmen Barbro

101 år

5.3. Löflund Lars

100 år

22.4. von Hertzen-Reinikainen
Else

95 år

27.4. Jansson Berit

80 år

19.1. Nikander Ralf

26.1. Linden Göran

23.3. Teir Henrik

23.3. Tötterman Johan

24.3. Andersson Leif C

15.4. Lindqvist Rurik

Ingå Krigsveteraner rf

80 år

16.1. Nyman Leif

6.4. Dahlberg Hans

75 år

11.1. Björklöf Eivor

Karis Krigsveteraner rf

95 år

19.4. Renholm Gunvor

90 år

27.2. Törnqvist Sune

12.4. Svännblad Raili

Kimitoöns Krigsveteraner rf

100 år

26.4. Koivula Ebba

95 år

15.3. Åkerö Doris

90 år

12.1. Qvarnfordt Marianne

70 år

4.1. Lindroos Märten

Kyrkslätt Krigsveteraner rf

100 år

17.3. Rehnström Helge

90 år

2.4. Sundström Greta

85 år

13.3. Hellström Pipsan

80 år

29.1. Grönstrand Susanna

31.3. Ehrnroth Anna

75 år

13.1. Sandfors Kerstin

19.2. Forsten Eva

70 år

24.3. Monten Carl-Johan

18.4. Wikner Hilding

Lappträsk Krigsveteraner rf

106 år

24.1. Wallen Verner

85 år

15.3. Stenvall Karl-Erik

Liljendal Krigsveteraner rf

100 år

5.4. Nyström Frideborg

75 år

26.2. Bygård Anneli

16.3. Nyström Henry

20.4. Husman Carl-Henrik

Lovisanejdens Krigsveteraner rf

85 år

24.2. Sundqvist Mirjam

80 år

9.4. Holmberg Karl-Henrik

70 år

1.1. Nyholm Marianne
4.1. Skogberg Susanne

Nagu Krigsveteraner rf

75 år

24.1. Fagerlund Alvar

Pargas Krigsveteraner rf

90 år

11.1. Fjäder Bror
21.2. Törnqvist Erik
6.3. Lind Ingegerd

85 år

13.2. Karlsson Ralf S.

Pernå Krigsveteraner rf

101 år

27.1. Felixsson Elisabet

Sibbo Krigsveteraner rf

95 år

16.4. Gröhn Holger

85 år

6.1. Koivurinta Inger
13.3. Liljeström Vivan

80 år

6.1. Nyberg Carl-Henrik
31.1. Lindholm Henrik
7.3. Grundström Caj
15.3. Svedberg Christer

75 år

2.1. Tillander Monika
28.2. Niskanen Ulla
19.4. Karlsson Nils-Gunnar

70 år

30.4. Stenvall Peter

Sjundeå Krigsveteraner rf

95 år

22.1. Berglund Brita

90 år

23.1. Weckström Anita

85 år

17.3. Holm Gertrud
3.4. Lindström Karin

80 år

29.1. Grönberg Carl-Johan

75 år

22.4. Ostrow Karl-Erik

Snappertruna Krigsveteraner rf

75 år

10.1. Holmberg Sven

Vanda Krigsveteraner rf

102 år

26.4. Siljander Maj-Lis

90 år

3.4. Sandell Per-Erik

80 år

15.3. Sylvin Henrik

70 år

2.2. Juslin Marit
23.2. Qvist Per

Krigsveteranerna på Åland rf

85 år

20.1. Storå Karl
14.4. Stara Magnus

80 år

22.3. Ahlqvist Karl-Erik

75 år

20.1. Gottberg Charlotte
23.1. Ström Monika
7.2. Kudinoff Tor
9.3. Enqvist Torbjörn
11.3. Liljeroos Vidar
12.4. Ehn Johnny

70 år

16.1. Sjödahl Margareta
19.3. Helle Ilkka
23.4. Lagström Mikael

Är du krigsveteran och behöver promenadkäpp för 2024?

Distriktet har fått ett bidrag för 2024 som bör användas för promenadkäppar.

En förutsättning för att få bidrag är att man är veteran och medlem i någon av distriktets veteranföreningar.

Den hjälpbehövande veteranen betalar endast **30 euro + porto**. (Käppen är värd 60 euro och beställs efter personens längd.)

Vänligen ring
tfn (09) 612 7003
för närmare upplysning.
Södra Finlands Krigsveteran-
distrikt r.f. Solveig Hyötö

BORGÅNEJDENS KRIGSVETERANER R.F.

- 13.3 Vinterkrigets slut. Uppvaktning vid hjältegravarna kl. 13.00 och därefter kaffebjudning på församlingshemmet.
- 27.3 Månadslunch på restaurang Iris kl. 13.00. Föredrag.
- 14.4 Månadslunch på restaurang Iris kl. 13.00. Föredrag.
- 27.4 Nationella Veterandagen. Uppvaktning vid hjältegravarna kl. 13.00 och därefter stadens dagsfest.

ESBO-GRANKULLA KRIGSVETERANER R.F.

- 13.3 Vinterkrigets slut.
 - 27.4 Nationella Veterandagen.
- Närmare information i Medlemsbrev som sänds i mitten av mars.

HELSINGFORS SVENSKA KRIGSVETERANER R.F.

- 12.2 Månadslunch kl. 12.00 på Restaurang Tekniska. Föredrag av Carl-Fredrik Geust. Bombningarna i Helsingfors, februari 1944.
- 3.2 Klubbträff kl. 13.00. Bangatan 1.
- 11.3 Månadslunch kl. 12.00 på restaurang Tekniska Eriksgatan 2. Föredrag av konteramiral i.a. Juha Vauhkonen Efter lunchen föreningens årsmöte ca kl. 14.00.

KYRKSLÄTTS KRIGSVETERAN- OCH TRADITIONSFÖRENING R.F.

- 13.2 Månadsmöte i Servicecentralen Rågränden 3, kl. 13.30. Peter Ragnvaldsson och Tom Swahn berättar om Soldattorpet i Kyrkslätt på 1700-talet.
- 12.3 Vårmöte i Servicecentralen Rågränden 3, kl. 13.30. Minnesstund över bortgångna medlemmar år 2023. Traktering.
- 13.3 Vinterkrigets slut. Kransnedläggning vid hjältegravarna. Se närmare annons senare.
- 9.4 Månadsträff i Servicecentralen Rågränden 3 kl. 13.30. Markus Lassheikki berättar om Försörjningsberedskap – har vi mat i kristider. Ordföranden berättar om Veteranstenen som fyller 30 år, 27.4.24.
- 27.4 Nationella veterandagen. Kransnedläggning vid hjältegravarna. Även vid Veteranstenen. Se närmare annons senare.

För tilläggsinformation se annonser i Kirkkonummen Sanomat och Västra Nyland.

SIBBO KRIGSVETERANER R.F.

- 5.3 Månadslunch på Servicehuset Linda kl. 13.00.
- 13.3 Vinterkrigets slut. Uppvaktning vid Gamla kyrkan kl. 11.30 och vid Östersundom kapell kl. 13.00.
- 24.3 Vårmöte på Lilla Villan kl. 14.00.
- 2.4 Månadslunch på Servicehuset Linda kl. 13.00.
- 27.4 Nationella Veterandagen. Uppvaktning vid veteranstenen i Nickby kl. 14.00 och därefter bjuds på årtsoppa i Lilla villan.

Gratulationsadress 10 €
TEXTSERVICE, postas direkt till mottagaren, på begäran.

Adresserna kan beställas från

**Södra Finlands
Krigsveterandistrikt r.f.**

Kansliet öppet
kl. 10.00–14.00

Bangatan 1 b A 6, 00120 Helsingfors
tfn (09) 612 7003

Här säljs

Svenska Krigsveteraners Stödstiftelses adresser

BORGÅ

Kondoleansadresser

Begravningsstjänst P. Borg & Co, Fredsgatan 25, tfn 050 322 662
Begravn.byrå Nyman & Co Ab, Biskopsgatan 28 och
Fredsgatan 16

Christer Sundman, Ågatan 3, tfn 050 041 1479

Gratulationsadresser

Christer Sundman (se adress och tfn ovan).

EKENÅS

Kondoleansadresser

Werthmans Begravningsbyrå, Gustav Wasas gata 14, tfn 044 509 1818

ESBO-GRANKULLA

Kondoleans- och gratulationsadresser

Från distriktets kansli, tfn (09) 6127003

HELSINGFORS

Kondoleansadresser

Södra Finlands Krigsveterandistrikts kansli, Solveig Hyöty
Bangatan 1 b A 6, 00120 Helsingfors (öppet kl.10–14)
tfn (09) 612 7003. Textservice med dator.

Gratulationsadresser samma som ovan

INGÅ

Kondoleansadresser och gratulationsadresser

Gunnel Öhman, Rauhalaavägen 19, Ingå
tfn 040 705 5896

KARIS

Kondoleansadresser

Werthmans Begravningsbyrå, Köpmansgatan 18, tfn 044 509 1817

KIMITOÖN

Kondoleansadresser

Blomstertjänst Tiarella, Arkadiav. 3, tfn (02) 421 838
Blomsterbutik & Trädgård Järvinen, Nivelax, tfn (02) 427 063

KORPO-HOUTSKÄR-INIÖ

Kondoleansadresser

Anne Lindroos, Kittuisvägen 15, 21760 Houtskär,
tfn 0400 634 082

KYRKSLÄTT

Kondoleansadresser

Kyrkslätt Begravningsstjänst, Volsvägen, 02400 Kyrkslätt
tfn (09) 298 8903

LAPPTRÄSK

Kondoleansadresser

Västra Kymmene Andelsbank, Rauta-Järn Österholm

LILJENDAL

Kondoleansadresser och gratulationsadresser

Henry Nyström, Eskilomvägen 2, 07880 Liljendal
tfn 0400 304 645

LOVISA

Kondoleansadresser

Begr.byrå Andersson & Co. Ab, Alexandersg. 10
tfn (019) 532 850
Begr.byrå Lindqvist, Drottninggatan 17, tfn (019) 532 710

NAGU

Kondoleansadresser

Nagu Andelsbank, Nagu

PARGAS

Kondoleansadresser och gratulationsadresser

Blomsterhandel Garden-Center Teleflora
Runebergsgatan 1C, Pargas, tfn 02-458 36 66

PERNÅ

Kondoleansadresser och gratulationsadresser

Mikael Sjöholm, Schäsvägen 183, 07930 Pernå, tfn 040 581 7724

SIBBO

Kondoleansadresser och gratulationsadresser

Floranita, Centrumvägen 4, Söderkulla (endast kondoleansadresser)
Begravningsbyrå Grönroos, Stora Byvägen 19, tfn (09) 239 2688

SJUNDEÅ

Kondoleansadresser och gratulationsadresser

Kaj Rehnberg, tfn 050 511 2730

VANDA

Kondoleansadresser och gratulationsadresser

Distriktets kansli, Bangatan 1b, Solveig Hyöty, textservice med dator,
tfn 09 612 7003 (öppet 10–14)

ÅLAND

Kondoleansadresser

Ålandsbanken, Torggatan, Mariehamn, tfn (018) 29 011
Peter Brunila, Skarpansvägen 18, 22100 Mariehamn,
tfn 050 517 1145
Nocturne, Begravningsbyrå, Ekonomiegatan 1, tfn (018) 19207

Bolsjevismens svurne fiende

Den röda tråden i Mannerheims livsgärning var kampen mot bolsjevismen. Han insåg tidigt att Lenins regim var en dödlig fara och försökte åren 1917–1919 upprepade gånger genom vädjanden till världskrigets segrarmakter åstadkomma ett fälttåg mot S:t Petersburg.

Han hade under dessa år själv med finska armén kunnat erövra staden. Maningarna om ett ingripande mot de röda i Ryssland klingade dock för döva öron.

Henrik Ekberg skriver om detta och om Mannerheims fängslande liv från vaggan till graven i detta nyutkomna storverk.

Sidantal: 640 sidor
Författare: Henrik Ekberg
Tryck: Oy Nordprint Ab, 2022

Pris: 30 euro + porto

Boken kan köpas från Södra Finlands Krigsveterandistrikt, tfn 09-612 7003 eller avhämtas från Bangatan 1 b i Helsingfors.

Är Du intresserad av våra Veteraner och av medlemskap i kommande traditionsföreningar?

Kom i så fall med som understödande medlem i en veteranförening.

Se kontaktuppgifter sida 21 i denna tidning.

Kontakta en veteranförening på orten där du bor eller Distriktet.

Lösning & vinnare Veterankryss 5/23

										RIIS 2023 ©
									I	
									T E C K E N P	
									R O C K E N	Ä
									A L * K * A	A
									T U R * O N T	
									T S A R * M T	
									I K * * * B Ä H	
									M E D G O D A V E R * T Ö	
									E F T E R S N A C K * E S	
									D E * O S * T N * T U T T	
									K N E G A * A L B Y L * E	
									Ä S * R K * R I N G T O N	
									N I T A * * E G A L I T Ä	
									I N V I F T A L A * Ä M * R	
									E T N I S K L S * T A C K	
									D E N S I T E T Ä T T I O	
									J O K I K B * R E D D U * M	
									M N N A U * N * R E M * M	
									V I G * M I A U Ä T * N E	
RIIS 2023 ©									I K T I G T Ä R H Ä R	RIIS 2023 ©

Bland dem som skickat in rätt lösning lottas det ut bokpris.

Den här gången heter vinnarna: Xxx

[illegible]

Veteran kryss 1/24

**Veterankrysset sänds senast den xx.x.2024 till:
Södra Finlands Krigsveterandistrikt r.f.
Bangatan 1 b A 6
00120 Helsingfors**

Två krysslösare belönas med bokpris.

Namn: _____

Adress: _____

Stöd krigsveteranarbetet och din egen förening med att köpa

Alla produkter är försedda med förbundets emblem

Gåvoartiklar

Hederssköld (i trä)	26 €
Husbondevimpel, 4 m.	55 €

Medaljer och märken

Veteranmedalj	15 €
Medlemsmärke i brons (medlem i förening)	15 €

Nyttoartiklar

T-skjorta (mörkblå)	17 €
Hängslen finns mörkblå och svarta	23 €
Tygväska (mörkblå, lätt och rymlig)	18 €
Promenadkäpp (best. efter personens längd)	60 €

Gravstensemblem

Gravstensemblem (eklöv 90 mm h.)	20 €
Gravstensemblem (runt 66 mm omkr.)	20 €

Promenadkäpp
(med ispigg)
60 €

Husbondevimpel 55 €

T-skjorta,
mörkblå,
storlek L-XXL
17 €

Hängslen 23 €
mörkblå, svarta

Svenska Krigsveteraners Stödstiftelse

Gratulationsadress	10 €
Kondoleansadress	10 €
TEXTSERVICE (med dator – olika texttyper finns att få).	
Adresserna postas direkt till mottagaren, på begäran.	

För gratulation
För kondoleans

Produkterna och adresserna
kan beställas från

**Södra Finlands
Krigsveterandistrikt r.f.**

Solveig Hyötý
Kansliet öppet kl. 10.00–14.00
Bangatan 1 b A 6, 00120 Helsingfors
tfn (09) 612 7003